

1 Polisen säger att situationen är svår i Skåne och i Malmö. Under 2011 har det varit femton mord med koppling till kriminella gäng. Det finns en stad i världen där mord, rån, inbrott och bilstölder har gått ner med 80 procent. Vilken stad?	1 Paris X London 2 New York
2 Läkemedelsföretaget Astra Zeneca lägger ner forskningen i en svensk stad och 1 200 personer blir arbetslösa. Vilken stad drabbades?	1 Landskrona X Umeå 2 Södertälje
3 Det här betyder t ex att man med våld eller hot skrämmer någon från att anmäla ett brott till polisen. Det är ett allvarligt brott som kan ge upp till åtta års fängelse. Vad kallas brottet?	1 övergrepp i rättssak X utpressning 2 spioneri
4 Det är många som har protesterat mot det så kallade Acta-avtalet. Vad är Acta-avtalet?	1 förbud mot mobilt bredband på tåg X förbud mot mobiltelefon i bilar 2 försök att stoppa piratkopiering
5 Den varmaste platsen i Norge i veckan var Longyearbyn på Svalbard, som hade fem plusgrader. Det är 36 grader varmare än på samma datum förra året skriver Svalbardposten. Var ligger Svalbard?	1 väster om Grönland X i Norra ishavet 2 vid Sydpolen
6 Mitt Romney vann det republikanska nomineringsvalet i Nevada. Romney fick 47 procent av rösterna. Var ligger Nevada?	1 i västra USA X i östra USA 2 i mellersta USA
7 Antonio Banderas, Salma Hayek, Zach Galifianakis och Billy Bob Thornton är med i den här filmen. De medverkar med sina röster. Filmen handlar om en klassisk fåktande superhjälte. Vilken film?	1 Mästerkatten X En katt i Paris 2 Lejonkungen
8 Melodifestivalen 2012 gick av stapeln i Växjö. 1. Sean Den Förste Banan – Sean Banan 2. På väg – Abalone Dots 3. I Want To Be Chris Isaak (This Is Just the Beginning) – The Moniker 4. The Boy Can Dance – Afro-Dite 5. Mystery – Dead by April 6. Salt & Pepper – Marie Serneholt 7. Jag reser mig igen – Thorsten Flinck och Revolutionsorkestern 8. Euphoria – Loreen. Vilka två gick vidare?	1 Afro-Dite och Abalone Dots X The Moniker och Marie Serneholt 2 Loreen och Dead by April
9 Jonna Adlerteg har blivit uttagen till OS i London. 16-åriga Adlerteg klarade den 11 januari kvalgränsen och har nu också fått klartecken av SOK. Vilken sport-gren deltar Jonna Adlerteg i?	1 gymnastik X cykling 2 segling
10 Sverige stod för en makalös vändning i VM-finalen och vann med 5–4 mot Ryssland. Med 20 minuter kvar låg Sverige under med 2–4. Två snabba mål av Daniel Mossberg såg till att matchen var utjämnad innan Sandvikenmittfältaren Daniel Berlin dunkade in 5–4 i 79:e minuten. VM-guldet var Sveriges elfte genom tiderna. Vilken sport?	1 handboll X ishockey 2 bandy

1	Malmöpolisen säger: Det här är en exceptionell situation vi upplever i Skåne och i Malmö. Under 2011 inträffade femton mord med koppling till gängkriminalitet. Det förs en diskussion hur polisen ska arbeta. Det finns en stad där mord, rån, inbrott och bilstölder har minskat med 80 procent. Vilken stad?	1 Rom X Berlin 2 New York
2	Sverige kommer att bli en del av EU:s nya finanspakt för budgetdisciplin. Som icke-euroland får Sverige vara med i pakten utan att vara bunden till reglerna om hur stora budgetunderskott och skulder som länderna får dra på sig. Vilka två länder deltar inte i pakten?	1 Cypern och Malta X Storbritannien och Tjeckien 2 Grekland och Spanien
3	Det innebär att man med våld eller hot angriper den som anmält ett brott eller fört talan eller vittnat i domstol och även att man försöker hindra någon från att göra en anmälan eller lämna upplysningar till polisen. Det är ett grovt brott som kan ge upp till åtta års fängelse. Vad kallas brottet?	1 övergrepp i rättssak X bestickning 2 hemfridsbrott
4	300 människor har dödats av syriska regeringstrupper i Homs. Minst 500 befaras skadade. Det innebär att detta är den hittills blodigaste dagen under det elva månader långa upproret. FN:s säkerhetsråd har haft en omröstning som stöder Arabförbundets krav på att president Bashar Assad överlämnar makten till en samlingsregering. Två länder röstade nej . Vilka?	1 Colombia och Tyskland X Ryssland och Kina 2 Indien och Portugal
5	Omkring 1100 - 1200 tjänster försvinner från Astra Zeneca i Södertälje. Södertälje är Astra Zenecas största tillverkningsenhet. Produktionen av läkemedel i Södertälje berörs inte enligt bolaget. Vad läggs ner i Södertälje?	1 forskningsenheten X reklamavdelningen 2 underhållsavdelningen
6	74 människor dödades efter en fotbollsmatch. Hundratals personer uppges ha skadats. Det var efter en match i högsta ligan som fans av hemmalaget Masry stormade planen. Spelare i motståndarlaget Ahly jagades och försökte desperat fly. Var hände detta?	1 i Port Said i Egypten X i São Paulo i Brasilien 2 i Jakarta i Indonesien
7	Gymnasieskolor lägger allt mer pengar på reklam. Reklam blir ett allt viktigare sätt för skolorna att nå ut till blivande elever. 2001 fanns 654 gymnasieskolor och 2011 fanns över 1000 skolor. Vilka pengar används till skolornas reklam?	1 statliga bidrag X elevavgifter 2 elevernas skolpeng
8	Det är inte lätt för oss lekmän att veta vad som gäller. Nu menar 16 forskare att hotet från global uppvärmning är betydligt överdrivet. Forskarna menar att några drastiska åtgärder inte behövs för att minska den här gasen i atmosfären. Ett av skälen anses vara det faktum att världen inte blivit varmare under de senaste tio åren. Vilken gas gäller det?	1 syrgas X vätgas 2 koldioxid
9	Protestmöten har hållits mot det så kallade Acta-avtalet. Kritikerna menar att avtalet hotar den personliga integriteten. Vad innebär Acta-avtalet?	1 förbud mot mobilt bredband på tåg X förbud mot mobiltelefon i bilar 2 försök att stoppa piratkopiering
10	Den varmaste platsen i Norge i veckan var Longyearbyn på Svalbard, som hade fem plusgrader. Det är 36 grader varmare än på samma datum förra året, skriver Svalbardposten. Var ligger Svalbard?	1 väster om Grönland X i Norra ishavet 2 vid Sydpolen
11	I den här filmen medverkar Antonio Banderas, Salma Hayek, Zach Galifianakis och Billy Bob Thornton. De medverkar med sina röster. Filmen handlar om en klassisk fåktande superhjälte. Vilken film?	1 Mästerkatten X En katt i Paris 2 Lejonkungen
12	Melodifestivalen 2012 gick av stapeln i Växjö. 1. Sean Den Förste Banan – Sean Banan 2. På väg – Abalone Dots 3. I Want To Be Chris Isaak (This Is Just the Beginning) – The Moniker 4. The Boy Can Dance – Afro-Dite 5. Mystery – Dead by April 6. Salt & Pepper – Marie Serneholt 7. Jag reser mig igen – Thorsten Flinck och Revolutionsorkestern 8. Euphoria – Loreen. Vilka två går vidare?	1 Afro-Dite och Abalone Dots X The Moniker och Marie Serneholt 2 Loreen och Dead by April

Meddelande

Under vårterminen 2012 utkommer Veckans Nyheter under följande veckor: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 och 23. Påsklov under vecka 15.

Rikstävlingen startade måndagen den 16 januari 2012 och pågår till fredagen den 8 juni 2012. För er som är osäkra på hur Rikstävlingen går till fanns en lathund som extramaterial måndagen den 16 januari.

Ni som får problem med e-posten eller faxen glöm inte att ni har fått användarnamn och lösenord för inloggning på vår webbsida. På webbsidan finns alltid det aktuella numret av Veckans Nyheter.

Version A.

1. **New York (2).**
2. **Södertälje (2).**
3. **övertag i rättssak (1).** Övertag i rättssak innebär att man med våld eller hot angriper den som anmält ett brott eller fört talan eller vittnat i domstol. Det är också övertag i rättssak om man försöker hindra någon från att göra en anmälan eller lämna upplysningar till rättsväsendet. Förra året anmäldes drygt 5 800 fall av övertag i rättssak. Det verkliga antalet är troligen betydligt högre - fall där gärningsmannen lyckats hota till tystnad anmäls ju inte. Andra fall kan ha klassats som olaga hot eller misshandel. Cirka hälften av de anmälda för övertag i rättssak är mellan 15 och 25 år. Ett hot mot rättssäkerheten, säger överåklagare Jörgen Lindberg vid åklagarmyndighetens utvecklingscentrum i Malmö om de ökande problemen med att få människor att ställa upp och berätta vad de sett och hört.
4. **försök att stoppa pirat... (2).** Länderna bakom Acta-avtalet: Australien, EU-länderna inklusive Sverige, Japan, Kanada, Marocko, Mexiko, Nya Zeeland, Singapore, Schweiz, Sydkorea och USA. Acta är ett internationellt avtal om åtgärder mot piratkopiering och varuförfälskning. Syftet är att få gemensamma minimiregler för hur intrång i upphovsrätt, patent, varumärken med mera ska beivras. Det motiveras med

att falska varor och kopior skadar lönsamheten i många branscher. Det finns en djup konflikt mellan å ena sidan de rikaste industriländerna, å andra sidan de snabbväxande fattiga länderna. Indien, Kina, Brasilien med flera anser att nuvarande immaterialrätt (patent, upphovsrätt mm) skapar orättvisa hinder för spridning av livsviktig kunskap, exempelvis miljöteknologi och medicin. Diskussionen har gått i stå i FN-organet Wipo och därför valde vissa länder att i stället skapa Acta-avtalet.

5. **i Norra ishavet (x).**
6. **i västra USA (1).**
7. **Mästerkatten (1).**
8. **Loreen och Dead by April (2).**
9. **gymnastik (1).**
10. **bandy (2).**

Version B.

1. **New York (2).**
2. **Storbritannien och Tjeckien (x).** Finanspakten: Euroländerna måste förbinda sig i lag att inte ha större budgetunderskott än 0,5 procent av BNP. Om länderna avviker från disciplinreglerna ska åtgärder genast vidtas. Icke-euroländer som ansluter sig blir inte bundna av reglerna, om de inte själva vill. EU:s domstol kan döma ett land att betala böter om det inte inför budgetkraven i sin lag. Böterna ska gå till den permanenta krisfonden ESM. För att ett euroland ska kunna få stöd ur ESM i framtiden måste det ha förbundit sig till paktens regler. Storbritannien har sagt klart nej till pakten. Inte heller Tjeckien har sagt ja. Pakten ska formellt undertecknas på EU-toppmötet den 1 och 2 mars. Enligt regeringen är huvudsyftet till att Sverige deltar i pakten att få vara med och påverka och få insyn. Det handlar om fler områden än bara euron, det kan handla om fri rörlighet, om att få flytta, jobba och studera utomlands. Mycket av eurokrisen handlar om Grekland. Sveriges statsminister Fredrik Reinfeldt uttalade sig också efter mötet: *Grekland gör för lite i förhållande till vad de lovar, och förväntar sig för mycket på att leva på lån från andra, och det är inte hållbart.* Tommy Waidelich, Socialdemokraternas ekonomiskpolitiska talesperson, säger att han bara

fått en muntlig genomgång hittills. *Vid den första anblicken ser det ut som om vi har fått gehör för våra fyra krav. Men vi har inte fått de slutliga texterna så det återstår att granska i detalj, men det hör ju också till den kommande riksdagsbehandlingen,* säger han.

3. **övertag i rättssak (1).**
4. **Ryssland och Kina (x).**
5. **forskningsenheten (1).**
6. **i Port Said i Egypten (1).**
7. **elevernas skolpeng (2).** Gymnasieskolor lägger allt mer pengar på reklam. Skolorna köpte annonser för miljontals kronor förra året, en summa som ökat markant de senaste åren. Nu krymper elevkullarna och Skolverket räknar med att var fjärde elev kommer att försvinna från gymnasieskolan, från toppåret 2009 fram till 2015. Nedgången av elevantalet har redan börjat. Samtidigt har det aldrig funnits fler gymnasieskolor i Sverige som nu. 2001 fanns 654 gymnasieskolor och 2011 fanns över 1000 skolor. Reklamen finansieras av elevernas skolpeng.
8. **koldioxid (2).** I en debattartikel publicerad i Wall Street Journal gick 16 forskare i veckan ut med åsikten om att hotet från global uppvärmning är betydligt överdrivet. I skriften menar man istället att inget behöver göras åt den globala uppvärmningen. I texten menar man att ett ökande antal forskare inte håller med om att några drastiska åtgärder behövs för att minska koldioxidhalten i atmosfären. Man listar ett antal av de skäl som ligger till grund för påståendena om att hotet från global uppvärmning är falskt. Ett av skälen anses vara det faktum att världen inte blivit varmare under de senaste tio åren. Man skyller på att datorsimuleringar grovt överskattat effekten som koldioxid ska ha på jordens temperatur. Gruppen menar också att koldioxid är bra för plantens växter, som man menar utvecklades under perioder då koldioxidhalten var tio gånger så hög som den är idag.
9. **försök att stoppa pirat... (2).**
10. **i Norra ishavet (x).**
11. **Mästerkatten (1).**
12. **Loreen och Dead by April (2).**

Maktindelning

USA:s statsskick bygger på konstitutionen från 1789. På federal nivå delas makten mellan *lagstiftande, verkställande och dömande makt*.

Presidenten - verkställande makt

Presidenten har den verkställande makten. Presidenten väljs på fyra år och kan omväljas en gång. Presidenten är både statschef och regeringschef. Presidentval sker var fjärde år. De största partierna, *demokraterna och republikanerna* utser presidentkandidater. Vid preliminärvalen röstas elektorer fram till partikonventen. Flertalet stater har delstatsval men vissa har caucus vilket innebär att vid caucus, saknas valsedlar. Väljarna samlas i små valkretsar och röstar om kandidaterna med handuppräckning. Vid partikonventen väljer partierna ut sina presidentkandidater. Respektive kandidat utser sin vicepresident. Valet är ett indirekt val dvs folket röstar på elektorer som i sin tur står bakom någon av presidentkandidaterna. Den kandidat som vinner flest röster i en delstat vinner samtliga elektorer i den delstaten. Elektorerna i en delstat beror på dess folkmängd. Totalt finns det 538 elektorer. Varje delstat har samma antal elektorer som platser i kongressen. För att bli president krävs det att man får 270 elektorsröster. Presidenten kan endast avsättas genom riksriättsåtal.

Kongressen - lagstiftande makt

Lagstiftningsfunktionen ligger hos kongressen som består av två kamrar: senaten och representanthuset. **Senaten** har 100 ledamöter, två från varje delstat, med en mandattid på sex år. En tredjedel av ledamöterna väljs vartannat år. **Representanthuset** har 435 ledamöter, som samtliga väljs vartannat år i enmansvalkretsar. Delstaterna har antal ledamöter i förhållande till sin folkmängd. Presidenten kan varken upplösa kongressen eller utlysa nyval. Både senatorerna och representanthusets ledamöter väljs genom direktval. Lagar måste antas av båda kamrarna. Kongressen bestämmer även över inkomster och utgifter.

Högsta domstolen - dömande makt

Högsta domstolen är den högsta rättsliga instansen i USA. Högsta Domstolen har rätt att avgöra om en lag strider mot författningen. Detta ger domstolen möjligheter att underkänna politikernas beslut. Högsta domstolen består av en ordförande och åtta ledamöter som utnämns av presidenten på livstid. En majoritet av senatens ledamöter måste dock godkänna utnämningarna för att de skall träda i kraft.

Föbundsstat

USA är en föbundsstat bestående av 50 delstater var och en med egna författningar. Författningarna bygger på maktindelningsprincipen dvs alla delstater har en verkställande funktion under ledning av en folkvald guvernör, en lagstiftande församling med två kamrar samt ett självständigt domstolsväsen. Varje delstat får besluta om sin egen organisation så länge den inte strider mot konstitutionen.